

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-21
Besvaras senast
2025-05-28 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:1191 Ett gemensamt EU-register för näringsförbud för att motverka organiserad brottslighet

Organiserad brottslighet har blivit ett av Sveriges mest akuta samhällsproblem. I rapporten Kriminella entreprenörer – en studie av den organiserade brottslighetens kopplingar till näringslivet (Stockholms Handelskammare, 2024) konstateras att över 4 300 individer med koppling till organiserad brottslighet har haft formella uppdrag i svenska bolagsstyrelser. Företag används i allt större utsträckning som brottsverktyg – för att begå välfärdsbedrägerier, dölja penningtvätt, kringgå skattelagstiftning eller genomföra illegala affärer under laglig fasad.

Rapporten visar att dessa kriminella aktörer ofta verkar i känsliga sektorer såsom vård, utbildning och äldreomsorg som ofta finansieras med offentliga medel. Även EU-kommissionen och Europol har uppmärksammat att gränsöverskridande brottslingar utnyttjar den inre marknaden genom att registrera eller driva företag i ett land trots att de har näringsförbud i ett annat.

I Sverige avslöjades nyligen (SR Ekot den 13 maj 2024) hur en dömd person med näringsförbud kunde fortsätta som VD i ett vårdbolag inom samma koncern trots tydligt näringsförbud. Detta fall illustrerar systemets sårbarhet när det saknas ett gemensamt EU-register för näringsförbud. I dag är det upp till varje medlemsstat att föra sin egen förteckning, och informationsutbytet är både frivilligt och fragmenterat.

Med tanke på att företagsstrukturer används alltmer systematiskt som brottsverktyg är detta en allvarlig systemrisk. Det handlar inte bara om rättsstatens effektivitet utan även om näringslivets legitimitet, tilltron till offentligt finansierade tjänster och möjligheten att förebygga infiltration.

Med anledning av detta vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att förhindra att personer med näringsförbud i Sverige fortsätter som bolagsföreträdare inom andra EU-länder?

.....

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann